

Doet u genoeg voor een betere wereld?

Voor de derde keer hield *onzeWereld* haar jaarlijkse grote onderzoek 'Doet u genoeg voor een betere wereld?' Met opvallende resultaten. Zo vindt een meerderheid van de bevolking 4 miljard euro per jaar aan ontwikkelings samenwerking te veel. 'Het gevoel heerst dat de overheid zich eerst op het eigen land moet richten.'

TEKST BRIGITTE ARS BEELD LUUK VAN DER LEE / HH

CONCLUSIE

1

**TE VEEL
OVERHEIDSGELD
NAAR HULP**

Bijna 60 procent van de Nederlanders vindt de ruim 4 miljard euro die de

overheid jaarlijks aan ontwikkelings-hulp besteedt, te veel, vaak zelfs véél te veel. Een ruime meerderheid van deze groep (nog eens 60 procent) geeft aan dat het zeker 2 miljard euro minder kan. Slechts 10 procent van het algemene publiek vindt 4 miljard euro te weinig. De *onzeWereld*-lezers denken hier overigens anders over. Van deze groep

vindt nog geen 10 procent dat de overheid te veel uitgeeft. Bijna de helft vindt de 4 miljard te weinig, zo'n 10 procent zelfs 'véél te weinig'. Ruim eenderde van onze lezers (38 procent) noemt 4 miljard euro precies genoeg.

Tweede Kamerlid Arend-Jan Boekstijn (VVD) begrijpt de houding van het Nederlandse publiek wel. 'Ik geloof dat de opvattingen over ontwikkelingssamenwerking kritischer worden. Vorig jaar was 60 procent van de bevolking nog vóór ontwikkelingssamenwerking én zeer ruimhartig, maar tegelijk waren

CONCLUSIE

2

MINDER BURGERS GEVEN MEER

Minder mensen geven geld aan goede doelen. Nog altijd gééft het overgrote deel van de bevolking, maar vergeleken met vorig jaar is hun percentage iets afgenomen (van 84 naar 78 procent). Die teneur wordt ondersteund door het onderzoek van Het Nederlands

de onzeWereld-lezers (van 80 naar 85 procent).

De meeste Nederlanders geven nog altijd geld bij een huis-aan-huiscollecte. Ze doneren ook iets vaker dan voorheen 'met profijt', door bijvoorbeeld mee te doen aan de Postcode Loterij. Terwijl de meeste Nederlanders het liefst aan een goed doel dichtbij geven, schenken onze lezers het liefst aan een doel veraf, of – liever nog – aan beide.

Goede voornemens hebben we ook dit jaar weer. Maar ze zijn wel veranderd ten opzichte van 2006. Toen wilden

'Ontwikkelingssamenwerking heeft maar een beperkte invloed, het is meer een doekje voor het bloeden'

evenveel mensen ernstig van overtuigd dat het goed gebeurde. Nu zegt men: natuurlijk willen we helpen, maar dan moet er wel iets goeds met het geld gebeuren, en daarover hebben we grote twijfels.' Zijn conclusie: 'Ontwikkelingssamenwerking heeft maar een beperkte invloed, het is meer een doekje voor het bloeden.'

Tweede Kamerlid Chantal Gill'ard (PvdA) vindt brede steun voor het beleid en het budget belangrijk. 'Als 60 procent van de burgers minder budget wil voor ontwikkelingssamenwerking, dan is de vraag: wat willen ze dan? Want nog steeds sterven vrouwen tijdens de zwangerschap en gaan kinderen dood van de honger. Het is belangrijk dat hierover met mensen gepraat wordt, zowel in bedrijven en organisaties als met individuele burgers. Nu vindt de discussie vaak plaats binnen een heel gespecialiseerde groep. Het resultaat van deze enquête mag niet zijn dat we de wereld laten verpieteren.'

Volgens René Grotenhuis, directeur van Cordaid, groeiden de inkomsten uit donateurs afgelopen jaar. 'Het is dus niet zo dat Nederlanders niet geïnteresseerd zijn in ontwikkelingssamenwerking. Maar ik denk dat we hier de rekening gepresenteerd krijgen van een naar binnen gekeerd overheidsbeleid. Het gevoel heerst dat het in dit land niet goed gaat en dat we op de rand van de vulkaan leven. En dat de overheid zich eerst op het eigen land moet richten. Nederland is sterk met zichzelf bezig geweest.'

Donateurspanel dat maandelijks het publieksvertrouwen in de goededoelensector meet, maar lijkt in strijd met het recent verschenen onderzoek 'Geven in Nederland' onder leiding van hoogleraar filantropie Theo Schuyt. Daaruit blijkt dat er sprake is van een duidelijke stijging van het totale bedrag. In die laatste trend gaat de onzeWereld-lezer mee: in vergelijking met vorig jaar geven nog meer lezers geld aan goede doelen, maar liefst 98 procent nu.

Opvallend dat bij het algemene publiek minder mensen geven, zegt Adri Kemps, directeur van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF). 'Goede doelen voor ontwikkelingssamenwerking registreerden wel een stijging van de inkomsten over de periode 2005-2006, en er zijn geen aanwijzingen dat dit patroon voor 2007 anders zal zijn.' Kemps baseert zich op het zojuist bij het CBF verschenen Verslag Fondsenwerving 2006. Hij concludeert dat minder mensen méér geld aan goede doelen zijn gaan geven. Overigens vindt een meerderheid van de Nederlandse bevolking, 60 procent, dat hij/zij genoeg doet voor een betere wereld, al ligt dat percentage iets lager dan vorig jaar. Opvallend is dat de onzeWereld-lezer een omgekeerde beweging laat zien: vond vorig jaar al 40 procent dat hij of zij niet genoeg deed voor een betere wereld, nu is het zelfs de helft.

Ook opmerkelijk: van de groep die vorig jaar geld gaf, zijn méér mensen vaste donateur geworden van een organisatie, zowel van de Nederlandse bevolking (van 40 naar 50 procent) als van

Nederlanders vooral méér geld geven, nu is dat percentage gedaald (van 37 naar 32 procent) en worden er liever derdewereldproducten gekocht (van 34 naar 39 procent). Dezelfde trend zien we bij de onzeWereld-lezer: die wil minder geld geven aan organisaties en meer geld besteden aan fairtrade-producten.

Verder blijkt de bereidheid om vrijwilliger te worden nog meer afgenomen. Wilde in 2006 nog 24 procent actief worden, nu is dat nog maar 17 procent. Ook bij onze lezers daalde die bereidheid aanzienlijk: van naar 32 naar 24 procent.

CONCLUSIE

3

DE ERGERNIS BLIJFT GROEIEN

Driekwart van de Nederlanders ergert zich aan de werving: meer dan vorig jaar. Toen was het 69 procent, nu bijna 75 procent bij het algemene publiek en zelfs iets meer bij de lezers. Ruim drie op de vier respondenten laten die ergernis doorklinken in het geefgedrag, de gemiddelde lezer is iets milder: 69 procent laat het voelen in de collectebus. Terwijl de meeste Nederlanders vooral ontstemd raken door het beruchte telefoontje op het huisadres, ergert de lezer zich vooral aan het aanklappen op straat, een ergernis die in het afgelopen jaar trouwens flink is toegenomen: van 27 naar 35 procent. Andere Neder-

landers hebben daar juist iets minder moeite mee. Ook de mailing op naam die door de brievenbus valt, zijn steeds meer mensen beu. Ongeadresseerde mailings en advertenties in de pers en op radio en tv roepen juist weer weinig ergernis op. Kennelijk ergeren we ons het meest als onze privacy in het geding komt.

Nederlanders zijn in vergelijking met 2006 iets strenger geworden over het percentage dat aan de 'strijkstok' mag blijven hangen; het gaat daarbij om geld dat nodig is voor de eigen organisatie, zoals salariskosten, huisvesting, reclame enzovoort. Dat moet minder, vindt de Nederlander, volgens 71 procent zelfs minder dan 5 procent van het totaal. OnzeWereld-lezers zijn

35 procent is tevreden over de verantwoording, 35,7 procent is dat niet. Vorig jaar was de ontevredenheid iets groter.

CONCLUSIE 4

KLEIN IS BETER DAN GROOT

Kleine hulporganisaties blijven populair. Net als in 2006 hebben respondenten daar meer vertrouwen in dan in de grote organisaties, met bijna 43 procent versus 13 procent. Dat vertrouwen is verder toegenomen, want vorig jaar gaf nog 39 procent aan meer in kleine hulporganisaties te zien. Opvallend is dat onzeWereld-lezers daar anders over

weinig overigens, nog niet 1 procent van het totale overheidsbudget. Bovendien verdienen de rijke landen vijf keer zoveel terug aan oneerlijke handel met arme landen als er aan ontwikkelingshulp gegeven wordt.'

CONCLUSIE 5

BEDRIJVEN MOETEN STEENTJE BIJDAGEN

Van het bedrijfsleven wordt een steeds grotere rol gevraagd in de strijd tegen armoede. Zouden multinationals als Philips en Heineken, die actief zijn in arme landen, verplicht moeten worden

Kennelijk ergeren we ons het meest aan wervingsmethoden waarbij onze privacy in het geding komt

milder: het grootste deel vindt 15 procent verantwoord, al vinden ook meer lezers dan vorig jaar dat er wel wat minder geld naar organisatiekosten kan gaan.

Nederlanders schatten dat in werkelijkheid bijna 4 van de 10 euro aan de strijkstok blijft hangen, dat is méér dan de schatting van vorig jaar. onzeWereld-lezers schatten dit bedrag – net als vorig jaar – op ongeveer 3 euro. Dat is nog altijd veel te veel, geven ze aan.

Het is moeilijk aan te geven wat nou precies acceptabel is. Volgens het Centraal Bureau Fondsenwerving mag maximaal 25 procent van het totale budget besteed worden aan fondsenwerving, dus aan advertenties, mailings en salarissen van personen die werven. Maar andere kosten zoals overige salarissen, huisvesting en andere apparaatskosten zitten daar nog niet bij, en die verschillen sterk per organisatie.

Misschien komt de bijzonder lage inschatting van het algemene publiek over het 'strijkstokpercentage' voort uit onwetendheid: deze groep vindt in meerderheid dat goede doelen onvoldoende verantwoording afleggen over de besteding van giften en donaties. In 2006 vond 57 procent dat, inmiddels is dat gestegen naar 62 procent. Onder onze lezers zijn de meningen verdeeld:

denken. Ook zij hebben nog steeds méér vertrouwen in kleine organisaties, maar dat vertrouwen nam nogal af, van 42 procent naar 34,5 procent. Goed nieuws daarentegen voor de grotere clubs: het vertrouwen van onze lezers groeide naar 14,5 procent (was 12).

In het afgelopen jaar kwam nogal wat kritiek op particuliere organisaties naar buiten, onder meer omdat ze te weinig blijvende resultaten zouden boeken in vergelijking met de grotere organisaties (*lees het artikel hierover op pag. 34*). Toch blijft de sympathie voor deze organisaties groot. Bijna de helft van de Nederlanders heeft geen mening over deze kritiek en eenderde zegt het er niet mee eens te zijn. Nog meer lezers van onzeWereld (48 procent) waren het niet eens met die kritiek.

Sylvia Borren, aftredend algemeen directeur van Oxfam Novib, vermoedt dat Nederlanders meer vertrouwen hebben in particuliere organisaties dan in de overheid. 'Het blijkt dat 78 procent van de ondervraagden zelf aan goede doelen geeft, waarvan een toegenomen aantal, de helft, als vaste donateur. Maar tegelijkertijd vind 60 procent de 4 miljard voor ontwikkelingssamenwerking te veel. Heeft men meer vertrouwen in de particuliere organisaties dan in overheden? Vier miljard blijft heel

om samen te werken met lokale hulporganisaties? Ja, zegt een groot deel van de Nederlanders (62 procent, en 75 procent van onze lezers).

Wat betreft een sturende rol van de overheid is de stemming onveranderd: net als afgelopen jaar vroegen we of het wettelijk verboden moet worden om in Nederland producten te verkopen die met behulp van kinderarbeid zijn gemaakt. Ook hier zeggen de meeste Nederlanders volmondig 'ja' tegen: 77 procent van het algemene publiek (vorig jaar 79 procent) en ook drie op de vier lezers van onzeWereld (74 procent, vorig jaar 73 procent). ■

Verantwoording

Het onderzoek 'Doet u genoeg voor een betere wereld?', uitgevoerd door het Amsterdamse bureau voor online onderzoek mwm2, is uitgevoerd onder een panel van 526 Nederlanders en onder 441 onzeWereld-abonnees. Het onderzoek werd gehouden van 19 december tot 2 januari. De resultaten van het Nederlandse panel werden gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht, zodat een representatieve steekproef is ontstaan. Mwm2 hanteert de gebruikelijke foutmarge van 5 procent.

GA VOOR HET VOLLEDIGE ONDERZOEK NAAR:
WWW.ONZEWERELD.NL